

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE

FAKULTA PODNIKOVÉHO MANAŽMENTU

Evidenčné číslo: 104002/B/2022/36122167903728388

VÝBER VHODNEJ PRÁVNEJ FORMY PRI ZAKLADANÍ PODNIKU

Bakalárska práca

2022

Michaela Spustová

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA PODNIKOVÉHO MANAŽMENTU

VÝBER VHODNEJ PRÁVNEJ FORMY PRI ZAKLADANÍ
PODNIKU

Bakalárska práca

Študijný program: ekonomika a manažment podniku

Študijný odbor: ekonómia a manažment

Školiace pracovisko: Katedra podnikovohospodárska

Vedúci záverečnej práce: Ing. Jana Kissová, PhD.

Bratislava 2022

Michaela Spustová



Ekonomická univerzita v Bratislave
Fakulta podnikového manažmentu

ZADANIE ZÁVEREČNEJ PRÁCE

Meno a priezvisko študenta: Michaela Spustová
Študijný program: ekonomika a manažment podniku (Jednoodborové štúdium, bakalársky I. st., denná forma)
Študijný odbor: ekonómia a manažment
Typ záverečnej práce: Bakalárska záverečná práca
Jazyk záverečnej práce: slovenský
Sekundárny jazyk: anglický

Názov: Výber vhodnej právnej formy pri zakladaní podniku

Anotácia: Zámerom práce je na základe preštudovanej literatúry definovať právne formy podnikania. Úlohou je zároveň tieto poznatky aplikovať pri výbere vhodnej právnej formy podnikania pri zakladaní podniku.

Vedúci: Ing. Jana Kissová, PhD.
Oponent: Ing. Dana Hrušovská, PhD.
Katedra: KPH FPM - Kat. podnikovohospodarska FPM
Vedúci katedry: prof. Ing. Helena Majdúchová, CSc.

Dátum zadania: 31.08.2021

Dátum schválenia: 05.02.2021
prof. Ing. Helena Majdúchová, CSc.
vedúci katedry

POĎAKOVANIE

Touto cestou by som sa chcela poďakovať mojej konzultantke, vedúcej bakalárskej práce Ing. Jane Kissovej, PhD. za jej usmernenie, čas, pomoc a ochotu poskytnutú počas vypracovávania mojej bakalárskej práce.

ABSTRAKT

SPUSTOVÁ, Michaela: *Výber vhodnej právnej formy pri zakladaní podniku*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta podnikového manažmentu; Katedra podnikovohospodárska – Vedúci záverečnej práce: Ing. Jana Kissová, PhD. – Bratislava: FPM, 2022, 38 s.

Cieľom záverečnej práce je na základe preštudovanej literatúry vymedziť základné pojmy v oblasti podnikania, definovať právne formy a získané poznatky využiť pri výbere právnej formy pri zakladaní podniku. Práca je rozdelená do piatich kapitol. Obsahuje 10 tabuliek. Prvá kapitola je venovaná súčasnému stavu riešenej problematiky doma a v zahraničí, kde sú charakterizované základné pojmy, právne formy podnikania a kritériá výberu právnych foriem. Nasleduje kapitola, v ktorej je uvedený hlavný cieľ práce a to výber vhodnej právnej formy pri zakladaní konkrétneho podniku doplnený o čiastkové ciele. Tretia kapitola je zameraná na metodiku práce a metódy skúmania v praxi. Záverečné kapitoly sa zaoberajú využitím získaných vedomostí a ich aplikovaním do praxe, kde charakterizujeme založený podnik, vypracujeme podnikateľský plán a zakladateľský rozpočet a vyberieme vhodnú právnu formu podnikania. Výsledkom riešenia danej problematiky je dôkladné poznanie právnych foriem a ich následné uplatnenie pri zakladaní podniku.

Kľúčové slová: právne formy, kritériá výberu, spoločnosť s ručením obmedzeným, založenie spoločnosti

ABSTRACT

SPUSTOVÁ, Michaela: *Selection of the appropriate legal forms of business set up in business.* - University of Economics in Bratislava. Faculty of Business Management; Department of Business Administration - Thesis supervisor: Ing. Jana Kissová, PhD. – Bratislava: FPM, 2022, 38 p.

The aim of the final work is based on the studied literature to define the basic concepts in the field of business, define legal forms and use the acquired knowledge in choosing the legal form in the establishment of a company. The work is divided into five chapters. It contains 10 tables. The first chapter is devoted to the current state of the problem at home and abroad, where the basic concepts, legal forms of business and criteria for the selection of legal forms are characterized. The following chapter contains the main goal of the work, namely the selection of an appropriate legal form for the establishment of a particular company, supplemented by partial goals. The third chapter focuses on work methodology and research methods in practice. The final chapters deal with the use of acquired knowledge and their application in practice, where we characterize the established company, develop a business plan and founding budget and select the appropriate legal form of business. The result of solving this issue is a thorough knowledge of legal forms and their subsequent application in the establishment of a company.

Key words: legal forms, selection criteria, limited liability company, company formation

OBSAH

ÚVOD.....	8
1 SÚČASNÝ STAV RIEŠENEJ PROBLEMATIKY DOMA A V ZAHRANIČÍ	8
1.1 Teoretické vymedzenie základných pojmov.....	8
1.2 Základné právne formy podnikania na území SR.....	10
1.2.1 Podnik jednotlivca	11
1.2.2 Obchodné spoločnosti.....	13
1.2.3 Osobitná forma podnikania.....	18
1.3 Kritériá výberu právnych foriem podnikania.....	20
2 CIEĽ PRÁCE	22
3 METODIKA PRÁCE A METÓDY SKÚMANIA	23
3.1 Charakteristika objektu skúmania.....	23
3.2 Pracovné postupy	23
3.3 Spôsob získavania údajov a ich zdroje	23
3.4 Použité metódy vyhodnotenia a interpretácie výsledkov	24
4 VÝSLEDKY PRÁCE	25
4.1 Charakteristika zakladaného podniku.....	25
4.2 Podnikateľský projekt.....	26
4.2.1 Podnikateľský plán	26
4.2.2 Zakladateľský rozpočet.....	27
4.3 Výber právnej formy podnikania.....	30
4.4 Založenie spoločnosti s ručeným obmedzeným	31
4.4.1 Založenie spoločnosti s ručením obmedzeným samostatne	31
4.4.2 Založenie spoločnosti s ručením obmedzeným sprostredkovateľskou spoločnosťou	33
5 DISKUSIA	34
Záver	36
Zoznam použitej literatúry	37

ÚVOD

Na začiatku podnikania je jedným z prvých dôležitých krokov výber vhodnej právnej formy. Na Slovensku existujú rôzne typy právnych foriem, z ktorých má podnikateľ možnosť si vybrať jednu z nich. Je dôležité, aby poznal všetky možnosti výberu, poprípade aj výhody a nevýhody, ktoré jednotlivé právne formy prinášajú a vedel si vhodne zvoliť. Ak pozná špecifiká, riziká, vlastností, práva a povinností pri právnych formách, dokáže sa ľahšie rozhodnúť podľa toho, čo od podnikania očakáva.

Hlavnou motiváciou výberu bakalárskej práce s názvom Výber vhodnej právnej formy pri zakladaní podniku je fakt, že sa v budúcnosti plánujeme venovať podnikaniu, preto táto práca môže byť dôležitým medzníkom nielen v študentskom, ale aj pracovnom živote.

Problematika, ktorá je spracovaná v bakalárskej práci, je rozdelená do 4 hlavných kapitol. Prvá kapitola sa venuje riešenej problematike doma a v zahraničí a je zameraná na vymedzenie základných pojmov v oblasti podnikania. Vysvetlenie je základom pre nadväzujúcu charakteristiku právnych foriem. Tie sú rozdelené do troch častí a to podnik jednotlivca, obchodné spoločnosti a osobitné formy podnikania. Po charakteristike nasledujú všeobecné kritériá, ktoré by mali pomôcť pri výbere a na konci sme spracovali výhody a nevýhody jednotlivých právnych foriem.

V druhej kapitole sa venujeme hlavným cieľom teoretickej a praktickej časti, ktoré sú tvorené z čiastkových cieľov a pomáhajú na splniť hlavný cieľ práce.

Tretia kapitola sa zaoberá metodikou práce a použitými metódami riešenej problematiky.

Záverečná kapitola je venovaná výsledkom práce a diskusii. Naše získané poznatky z teoretickej časti aplikujeme na založenie podniku. Tento podnik charakterizujeme, vytvoríme podnikateľský plán a zakladateľský rozpočet, ktorý je nevyhnutý pri začatí podnikania a na základe všeobecných kritérií vyhodnotíme najvhodnejšiu právnu formu pre náš podnik. Po výbere právnej formy je potrebné podnik založiť, preto si porovnávame z finančného a časového hľadiska, či je lepšie založenie samostatne alebo cez sprostredkovateľskú spoločnosť.

1 SÚČASNÝ STAV RIEŠENEJ PROBLEMATIKY DOMA A V ZAHRANIČÍ

Výber vhodnej právnej formy pri zakladaní podniku je dôležitým krokom k tomu, aby podnikanie bolo efektívne a úspešné, preto v teoretickej časti našej bakalárske práce najskôr vymedzíme základné pojmy spojené s podnikaním. Potom prejdeme na základné právne formy podnikania na Slovensku, pre ktoré sa môže podnikateľ rozhodnúť. Budeme sa zaoberať podnikom jednotlivca, personálnymi spoločnosťami, kapitálovými spoločnosťami a osobitnou formou podnikania. Nakoniec budú zhrnuté aj hlavné výhody a nevýhody jednotlivých právnych foriem.

1.1 Teoretické vymedzenie základných pojmov

Predtým než sa rozhodneme, ktorá forma podnikania je pre nás najlepšia, je potrebné najprv zistiť, či je činnosť, ktorú sme si vybrali podnikaním. Podnikanie si často ľudia spájajú s dosahovaním čo najväčšieho zisku, no nemusí to byť vždy tak. Podnikať sa dá aj v neziskovom sektore. Definíciu podnikania vieme nájsť v Obchodnom zákonníku, ale aj v Živnostenskom zákone.

Pojem podnikanie Obchodný zákonník vymedzuje v § 2 ods. 1 takto: „*Podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku alebo na účel dosiahnutia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu, ak ide o hospodársku činnosť registrovaného sociálneho podniku podľa osobitného predpisu.*¹“

Aby sme podnikanie vykonávali, musia byť splnené všetky podmienky, ktoré sú uvedené vyššie. To znamená, že činnosť, ktorá je vykonávaná, musí byť permanentná a opakujúca sa v konkrétnom časovom období. V prípade samostatnosti je podnikateľ v rozhodovaní nezávislý a nie je podriadený akémukoľvek inému subjektu. Je limitovaný iba všeobecne záväznými právnymi predpismi. Taktiež činnosť vykonáva vo vlastnom mene, teda nie je oprávnený svoju činnosť vykonávať pod cudzím menom a za svoje konanie nesie vlastnú zodpovednosť. Zodpovedá za všetky záväzky, ktoré vznikli podnikateľskou

¹ KRÁLIK, Jozef – ŠMÁTRALA, Milan. *Základy obchodného práva*. 1. vyd. Bratislava : SAV, 2004. 140 s. ISBN 80-224-0830-1.

činnosťou. Dosiahnutie zisku je cieľom podnikania. Ak by podnikateľ vo svojom podnikaní nedosahoval zisk, nemohol by udržiavať a rozširovať svoje podnikateľské aktivity čo znamená, že by svoje podnikanie nemohol vykonávať dlhodobo. Ak by nebola splnená ani jedna požiadavka pri vykonávaní podnikateľskej činnosti, realizovaná činnosť by nebola podnikaním, ale bola by chápaná ako vykonávanie inej činnosti.

S podnikateľskou činnosťou súvisia aj ďalšie pojmy ako podnik a podnikateľ.

*„Podnikom sa na účely tohto zákona rozumie súbor hmotných, ako aj osobných a nehmotných zložiek podnikania. K podniku patria veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré patria podnikateľovi a slúžia na prevádzkovanie podniku alebo vzhľadom na svoju povahu majú tomuto účelu slúžiť.“*² Podnik teda vieme chápať ako ekonomicky a právne samostatnú jednotku, ktorá je založená za účelom podnikania. Ekonomická samostatnosť v tomto prípade znamená, že podnik je autonómny a má slobodu v rozhodovaní sa. Právna samostatnosť znamená mať právnu subjektivitu, ktorú si bližšie vysvetlíme pri podnikateľovi. Podnik sa vníma aj ako vec, ktorú vieme predať, prenajímať, darovať – môžeme ním narábať. Ľudia si často zamieňajú pojem podnik s pojmom firma. Firma je *„obchodný názov podnikateľského subjektu, pod ktorým vykonáva svoje právne úkony.“* Podniky sa líšia medzi sebou napríklad veľkosťou, predmetom činnosti, obratom atď.

Osoby oprávnené podnikáť, teda podnikateľov, vymedzuje zákon v § 2 ods. 2 takto:

- *„osoba zapísaná v obchodnom registri,*
- *osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia,*
- *osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov,*
- *fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.“*³

Podnikateľom teda môže byť fyzická aj právnická osoba. Ako príkladom fyzickej osoby, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť, môže byť živnostník, ktorý podniká na základe živnostenského oprávnenia. Taktiež sem zaradujeme aj slobodné povolania ako sú napríklad: lekári, notári, advokáti, ktorí sa riadia osobitnými predpismi a samostatne hospodáriacich roľníkov. Pri právnickej osobe už nehovoríme o človeku, ale o organizačnej jednotke. V tomto prípade musíme rozlíšiť, či ide o právnickú osobu, ktorá podniká alebo

² KRÁLIK, Jozef – ŠMÁTRALA, Milan. *Základy obchodného práva*. 1. vyd. Bratislava : SAV, 2004. 140 s. ISBN 80-224-0830-1.

³ KRÁLIK, Jozef – ŠMÁTRALA, Milan. *Základy obchodného práva*. 1. vyd. Bratislava : SAV, 2004. 140 s. ISBN 80-224-0830-1.

nie. Podnikajúce právnické osoby sú založené za účelom podnikania a zapisujú sa do obchodného registra. Bližšie si ich priblížime v nasledujúcej kapitole. Nepodnikajúce právnické osoby nie sú založené za účelom podnikania, čo znamená, že do obchodného registra sa nezapisujú, ale majú určené osobitné zápisy. Príkladom nepodnikajúcej právnickej osoby môžu byť politické strany, príspevkové organizácie, náboženské spolky.

Významnú úlohu pri podnikaní predstavuje aj obchodný register. „*Obchodný register je verejný zoznam zákonom stanovených údajov, ktorého súčasťou je zbierka zákonom ustanovených listín.*“⁴ Do obchodného registra sa povinne zapisujú podnikajúce právnické osoby - obchodné spoločnosti, družstvá, atď. Fyzické osoby sa na vlastnú žiadosť môžu zapísať do obchodného registra, avšak nemajú to určené ako podmienku pri podnikaní. Obchodný register je voľne dostupný na internete. Nájdeme v ňom informácie o spoločnostiach, ako napríklad obchodné meno, sídlo, právnu formu, predmet činnosti, spoločníkov, výšku vkladu každého spoločníka, a pod. Takýto výpis má však iba informatívny charakter a nedá sa použiť pre právne úkony. V prípade, že potrebujeme získať použiteľný výpis, ktorý je verejnou listinou, je potrebné sa obrátiť na registrový súd. Ide o príslušný súd, ktorý vedie obchodný register.

1.2 Základné právne formy podnikania na území SR

Pre úspešne podnikanie je dôležité, aby bola zvolená taká právna forma, ktorá bude pri vykonávaní podnikateľskej činnosti najvhodnejšia. Pri výbere najvhodnejšej formy záleží na veľkom množstve faktorov, preto v nasledujúcich kapitolách budú postupne vysvetlené jednotlivé právne formy podnikania.

Tabuľka 1: Základné právne formy podnikania

Podnik jednotlivca	Obchodné spoločnosti		Osobitná forma podnikania
	Personálne	Kapitálové	
- živnostník - slobodné povolanie - samostatne hospodáriaci roľník	- verejná obchodná spoločnosť - komanditná spoločnosť	- spoločnosť s ručením obmedzeným - akciová spoločnosť	- družstvo - európska spoločnosť - európske družstvo

Zdroj: vlastné spracovanie

⁴ KRÁLIK, Jozef – ŠMÁTRALA, Milan. *Základy obchodného práva*. 1. vyd. Bratislava : SAV, 2004. 140 s. ISBN 80-224-0830-1.

1.2.1 Podnik jednotlivca

„Podnik jednotlivca je charakteristický tým, že je vlastnený jednou fyzickou osobou, ktorá sa osobne zúčastňuje na podnikaní a samotný podnik má charakter fyzickej osoby. Do tejto skupiny patria podniky živnostníkov, samostatne hospodáriacich roľníkov a slobodné povolania.⁵“

Podnikanie podľa Živnostenského zákona predstavuje jednu z najvyhľadávanejších a najrozšírenejších foriem podnikania v trhovom hospodárstve. To, že ide o jednu z foriem podnikania sa uvádza aj v § 2 Živnostenského zákona: *„živnosťou je sústavná činnosť prevádzkovaná samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku a za podmienok ustanovených týmto zákonom.⁶“*

Na to, aby fyzická osoba mohla prevádzkovať živnosť, musí splniť všeobecné podmienky, medzi ktoré patrí:

- dosiahnutie veku 18 rokov,
- spôsobilosť na právne úkony,
- bezúhonnosť.

Bezúhonnosť sa preukazuje z registra trestov a znamená, že osoba nesmela byť odsúdená za trestný čin.

Osobitnými podmienkami na prevádzkovanie živností je preukázanie odbornej alebo inej spôsobilosti, ktorú môžeme získať vzdelaním, praxou. Táto spôsobilosť sa dá nahradiť aj formou zodpovedného zástupcu, ktorý nesie zodpovednosť za odborné prevádzkovanie živnosti, ale zároveň musí byť v pracovnoprávnom vzťahu k podnikateľovi.

Prevádzkovanie živností vzniká dňom ohlásenia a preukazuje sa živnostenským listom. Živnostník má na výber z troch druhov ohlasovacích živností, ktoré sú:

- viazané,
- remeselné,
- voľné.

Pri voľnej živnosti nie je potrebné vyučenie v odbore, na prevádzkovanie stačí splniť všeobecné podmienky. V prípade remeselných živností ako už z názvu vyplýva je potrebné preukázanie sa výučným listom. Príkladom môže byť stolárstvo, zámočníctvo, kozmetické

⁵ MAJDÚCHOVÁ, Helena – NEUMANNOVÁ, Anna. *Podnik a podnikanie*. 2. vyd. Bratislava : Sprint, 2007. 130 s. ISBN 978-80-89085-88-0.

⁶ KRÁLIK, Jozef – JAKUNOVIČ, Daniel. *Slovník finančného práva*. 1. vyd. Bratislava : SAV, 2004. 284 s. ISBN 80-224-0814-X.

služby. Viazanými živnosťami sú napríklad prekladateľské a tlmočnicke služby, vyučovanie v odbore cudzích jazykov, realitná činnosť a preto pri tomto type živnosti je potrebné nielen vzdelanie v odbore, ale aj preukázanie odbornej spôsobilosti.

V nasledujúcej tabuľke sú uvedené výhody a nevýhody prevádzkovania živnosti.

Tabuľka 2: Výhody a nevýhody živnosti

Výhody	Nevýhody
- splnenie jednoduchších podmienok pri založení - nízka výška poplatkov - nižšia daň z príjmu - vedenie jednoduchého účtovníctva - jednoduchý proces ukončenia	- ručenie celým majetkom - plná zodpovednosť - obmedzené externé financovanie

Zdroj: vlastné spracovanie

Ďalšou skupinou pri podnikaní jednotlivca sú slobodné povolania. „*Charakteristickým rysom slobodných povolanií je poskytovanie duševno-ideových služieb osobne, nezávisle a na vlastnú zodpovednosť.*“⁷ Osoby, ktoré vykonávajú slobodné povolanie, sú povinné splniť požiadavky na vzdelanie ukončené diplomom alebo certifikátom, potrebnú prax, odborné skúšky, pri vybraných povolaniach je potrebné aj členstvo v komore a poistenie zodpovednosti za škodu. Každé slobodné povolanie má stanovené osobitné predpisy. Evidovanie príslušníkov slobodných povolanií vykonáva Štatistický úrad SR do štatistického registra. V tomto prípade sa neregistrujú na živnostenskom úrade a taktiež nie je potrebné oprávnenie v podobe živnostenského listu, pretože na vykonávanie slobodného povolania je potrebné mať pridelené identifikačné číslo, ktoré sa získa registráciou na daňovom úrade.

Príkladom slobodného povolania môžu byť lekári, notári, audítori, architekti, spisovatelia. Nevýhodou pri tejto forme podnikania je určite ručenie celým svojim majetkom ako je to aj pri živnostníkoch, preto je táto forma jedna z rizikových foriem podnikania.

Ako posledným podnikom jednotlivca je samostatne hospodáriaci roľník. Jeho hlavnou činnosťou je vykonávanie poľnohospodárskej výroby vrátane hospodárenia na

⁷ PIKO, Martin. *Slobodné povolania* [elektronický zdroj]. [cit. 2021-11-09]. Dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/pravne-formy/slobodne-povolania>

vodných plochách a lesoch. V Zákone č.105/1990 Zb. o súkromnom podnikaní občanov je vymedzené, čo je poľnohospodárskou výrobou. Samostatne hospodáriaci roľník sa môže označovať aj ako poľnohospodár alebo farmár, konkrétnejšie ide napríklad o chovateľa zvierat, včelára, pestovateľa zeleniny. Na vykonávanie tejto formy podnikania je potrebná registrácia na mestskom alebo obecnom úrade, na základe čoho príslušný úrad zapíše osobu do evidencie samostatne hospodáriacich roľníkov.

1.2.2 Obchodné spoločnosti

Obchodné spoločnosti sú právnické osoby, ktoré sú založené jedným alebo viacerými podnikateľmi – fyzická alebo právnická osoba na vykonávanie podnikateľskej činnosti. Pri založení je potrebné uzavrieť spoločenskú zmluvu (ak spoločnosť zakladajú dve a viac osôb) alebo zakladateľskú listinu (jedna osoba). Založenie vrcholí vznikom spoločnosti – dňom zápisu spoločnosti do Obchodného registra. Pri vzniku má spoločnosť vytvorené základné imanie. *„Základné imanie spoločnosti je peňažné vyjadrenie súhrnu peňažných i nepeňažných vkladov všetkých spoločníkov do spoločnosti.“*⁸ Spoločenská zmluva a zakladateľská listina sú písomné dokumenty, podľa ktorých sa spoločnosť riadi, rozdeľuje sa zisk, hlasuje sa. Väčšina ustanovení, ktoré zmluva alebo listina obsahuje je dispozitívna, čo znamená, že spoločníci si môžu určovať napr. akým dielom sa bude deliť zisk. Kogentné ustanovenia možné meniť nie je, pretože sú dané zákonom napr. výška základného imania. Obchodné spoločnosti zanikajú dňom vymazania z obchodného registra. Zániku predchádza zrušenie, pričom ide o proces zrušenia s likvidáciou alebo bez likvidácie. Obchodné spoločnosti majú štyrmi formy – verejná obchodná spoločnosť, komanditná spoločnosť, spoločnosť s ručením obmedzeným a akciová spoločnosť.

Verejná obchodná spoločnosť

Ide o osobnú spoločnosť, ktorá vzniká zápisom do obchodného registra a má minimálne dvoch spoločníkov – fyzické osoby (ručia za záväzky spoločne a nerozdielne celým svojim osobným majetkom) alebo právnické osoby (ručia spoločne a nerozdielne do výšky obchodného majetku). Počet spoločníkov je neobmedzený, pričom táto forma

⁸ Zákon č. 513/1991 Zb. *Obchodný zákonník* [elektronický zdroj]. [cit. 2021-11-09]. Dostupné na: https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1991/513/vyhlasene_znenie.html

spoločnosti môže byť založená len za účelom podnikania a nesmie vykonávať nepodnikateľskú činnosť. Spoločníci sa musia zúčastňovať na podnikaní osobne. Zakladá sa spoločenskou zmluvou, ktorá musí obsahovať aspoň tieto tri časti:

- a) obchodné meno a sídlo spoločnosti,
- b) mená spoločníkov, adresy, sídlo,
- c) predmet podnikania.

Pri obchodnom mene je potrebné uviesť označenie verejná obchodná spoločnosť, ktoré môžeme nahradiť skratkou v.o.s. V prípade, že obchodné meno sa skladá z priezviska jedného zo spoločníkov, stačí uviesť dodatok a spol., čo u iných foriem obchodných spoločností zákon nepripúšťa. Základné imanie nie je potrebné skladať, ide iba o vec dohody medzi spoločníkmi. Zisk a strata sa delí medzi spoločníkov rovnakým dielom, ak sa spoločníci nedohodnú v spoločenskej zmluve inak. Zisk sa nezdaňuje ako celok – rozdelí sa medzi spoločníkov a každý spoločník sám za seba zaplatí daň z príjmu podľa toho, či ide o fyzickú alebo právnickú osobu. *„Na obchodné vedenie spoločnosti je oprávnený každý spoločník, podľa zásad, ktoré si dohodnú alebo môžu poveriť obchodným vedením spoločnosti jedného alebo viacerých spoločníkov, pričom ostatní spoločníci toto oprávnenie v stanovenom rozsahu strácajú.“*⁹

Komanditná spoločnosť

Personálna spoločnosť, ktorá má znaky osobnej i kapitálovej spoločnosti a tým predstavuje prechod od osobných spoločností ku kapitálovým. Zakladajú ju minimálne dvaja spoločníci, ktorí sú rozdelení do dvoch skupín:

- **komplementári** – riadia sa ustanoveniami podobne ako vo verejnej obchodnej spoločnosti – ručia za záväzky spoločnosti spoločne a nerozdielne celým svojim majetkom, výška vkladu do spoločnosti nie je povinná,
- **komanditisti** – ručia za záväzky spoločnosti len do výšky svojho nesplateného vkladu, sú povinný vložiť do spoločnosti vklad vo výške určenej spoločenskou zmluvou, minimálne však 250 eur.

Je veľmi dôležité, aby si spoločníci dohodli delenie zisku v spoločenskej zmluve. V prípade, že tak neurobia, zisk sa potom delí nasledovne: zisk sa ako celok nezdaňuje, ale

⁹ KRÁLIK, Jozef – ŠMÁTRALA, Milan. *Základy obchodného práva*. 1. vyd. Bratislava : SAV, 2004. 140 s. ISBN 80-224-0830-1.

delí sa medzi skupiny komplementárov a komanditistov v pomere 1:1 na polovicu a potom sa zisk delí vo vnútri každej skupiny. Komanditisti si ho následne rozdelia podľa splatených kapitálových vkladov a komplementári rovným dielom. Komplementári majú možnosť vyplácania úrokov zo splatených kapitálových vkladov. Nie je to povinné, pretože pre spoločnosť vzniká náklad, ale táto možnosť musí byť zahrnutá v spoločenskej zmluve. Štatutárnym orgánom sú všetci komplementári, sú zodpovední za riadenie spoločnosti, pokiaľ sa v spoločenskej zmluve nedohodnú inak. Konajú v mene spoločnosti a sú oprávnení na obchodné vedenie. Musia sa zúčastňovať na chode spoločnosti osobne. Komanditisti na obchodné vedenie oprávnení nie sú, majú právo hlasovať, kontrolovať, ale riadením poverení nie sú. Môžu nahliadať do účtovných dokladov a účtovných kníh a nie je ich povinnosť osobne sa zúčastňovať. Zákaz konkurencie je stanovený iba pre komplementárov.

Spoločnosť s ručením obmedzeným

Táto forma podnikania sa zaraďuje medzi kapitálové spoločnosti, pretože pri jej vzniku je potrebné, aby spoločníci vložili určitú časť finančných prostriedkov. Ide o právnickú osobu a k vzniku spoločnosti dochádza zápisom do obchodného registra. Počet spoločníkov je stanovený, môže ju založiť najmenej jedna osoba a najviac 50 osôb, pričom môže byť založená aj fyzickou osobou, ktorá však nesmie byť jediným spoločníkom vo viac ako troch s.r.o. Pred zápisom spoločnosti do obchodného registra je potrebné uzavrieť zakladateľskú listinu (1 spoločník) alebo spoločenskú zmluvu (2 a viac spoločníkov), ktorá musí obsahovať povinné náležitosti akými sú obchodné meno a sídlo spoločnosti, určenie spoločníkov, činnosť, výška základného imania, výška vkladu každého spoločníka, výška rezervného fondu a pod.

Každý spoločník je povinný vložiť do spoločnosti vklad vo výške aspoň 750 eur, pričom pri zápise do obchodného registra stačí mať splatenú polovicu a hodnota základného imania musí byť aspoň 5000 eur. „Na založení spoločnosti sa môže každý spoločník zúčastniť iba jedným vkladom. Výška vkladu sa môže pre jednotlivých spoločníkov určiť rozdielne, musí však byť vyjadrená kladným celým číslom, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Celková hodnota vkladov musí súhlasiť s hodnotou základného imania spoločnosti.¹⁰“

¹⁰ Zákon č. 513/1991 Zb. *Obchodný zákonník* [elektronický zdroj]. [cit. 2021-11-12]. Dostupné na: https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1991/513/vyhlasene_znenie.html

Spoločník má možnosť vložiť do spoločnosti aj nepeňažný vklad (napr. osobný automobil), pričom musí v spoločenskej zmluve uviesť hodnotu nepeňažného vkladu.

Zisk v s.r.o. sa delí medzi spoločníkov podľa splatených kapitálových vkladov, ak spoločenská zmluva neurčuje inak. Pri rozdeľovaní zisku je potrebné myslieť na rezervný fond, ktorý je s.r.o. povinná vytvoriť. Rezervný fond sa vytvorí buď pri založení spoločnosti a to vo výške 5% hodnoty základného imania a každý ďalší rok sa dopĺňa minimálne 5% z čistého zisku, nie však viac ako 10% základného imania alebo sa rezervný fond vytvorí vtedy, keď nastal prvý ziskový rok.

Orgány v spoločnosti s ručením obmedzeným sú:

- **valné zhromaždenie** – najvyšší orgán, má rozhodovaciu právomoc, rozhoduje o zásadných strategických operáciách, v prípade jedného spoločníka zastáva túto funkciu sám,
- **štatutárny orgán = konateľ** – konateľom môže byť iba fyzická osoba, na ktorú sa vzťahuje zákaz konkurencie, konateľ je povinný konať v prospech spoločnosti,
- **dozorná rada** – nepovinný orgán, vykonáva kontrolu v spoločnosti.

Spoločnosť s ručením obmedzeným zaniká dňom výmazu z Obchodného registra, pričom sa zruší rozhodnutím súdu, zlúčením alebo splynutím a rozdelením.

Jednoduchá spoločnosť na akcie

Nová forma obchodnej spoločnosti, ktorú je možné založiť od roku 2017 so základným imaním od 1 eura. Spoločnosť zakladá jedna alebo viacero osôb – fyzická aj právnická podpisom zakladateľskej zmluvy alebo zakladateľskej listiny. Ďalším potrebným krokom je založenie živnostenského oprávnenia podľa predmetu činnosti. Základné imanie sa rozdelí na určitý počet akcií s menovitou hodnotou. Spoločnosť ručí za svoje záväzky celým svojím majetkom a samotný akcionár za záväzky spoločnosti neručí.

Táto forma podnikania je vhodná pre začínajúce startupy, ktoré vstupujú na trh s nízkym kapitálom a majú vysoký potenciál.

Akciová spoločnosť

„Akciová spoločnosť je v podmienkach Slovenskej republiky právnickou osobou. Jej založenie a vznik je upravené Obchodným zákonníkom. Akciová spoločnosť môže byť

verejná alebo súkromná. Za verejnú akciovú spoločnosť je považovaná spoločnosť, ktorá vydala všetky akcie na základe verejnej výzvy na upisovanie akcií alebo ktorej akcie prijala burza na obchodovanie na trhu cenných papierov. Akcie súkromnej akciovej spoločnosti nie sú obchodované na burze a neboli vydané na základe verejnej výzvy na upisovanie¹¹.“

Spoločnosť zodpovedá za svoje záväzky celým svojim majetkom, pričom akcionári za záväzky spoločnosti neručia. Zakladá sa zakladateľskou listinou (jeden spoločník) alebo zakladateľskou zmluvou (dva a viac spoločníkov). Spoločnosť môžu založiť právnické, ale aj fyzické osoby, avšak jedna fyzická osoba spoločnosť sama založiť nemôže. Pri vzniku je potrebné vytvoriť rezervný fond vo výške minimálne 10% základného imania a tento fond dopĺňať každý ziskový rok vo výške minimálne 10% z čistého zisku a tvorí sa minimálne do výšky 20% základného imania.

Výška základného imania je minimálne 25 000 eur. Základné imanie je rozvrhnuté na určitý počet akcií s menovitou hodnotou. Každá akcia sa emituje menovitou (nominálnou) hodnotou – číslo, s ktorým sa vydáva, v akej cene sa emituje (kladné celé číslo). To znamená, že súčet menovitých hodnôt akcií tvorí výšku základného imania. Akcia prináša akcionárovi práva, ako právo na dividendu – ide o právo na podiel na čistom ročnom zisku, právo účasti na správe spoločnosti a právo na podiel z čistého majetku spoločnosti, ak dôjde k jej likvidácii.

Pri delení zisku je potrebné najprv zisk zdaniť a ako prvé doplniť rezervný fond a popri prípade uhradiť predošlé straty. Potom sa členom predstavenstva vyplácajú tantiémy – odmeny a až po tomto majú právo na dividendu akcionári.

Medzi orgány v akciovej spoločnosti patria:

- **valné zhromaždenie** – najvyšší orgán, ktorý zasadá aspoň raz za rok a zvoláva ho predstavenstvo. Tvoria ho samotní akcionári alebo ich zástupcovia a rozhodujú o všetkých otázkach, ktoré sa týkajú spoločnosti a to buď väčšinovým hlasovaním prítomných akcionárov alebo dvojtretinovou väčšinou hlasov.
- **predstavenstvo** – štatutárny orgán, ktorý má výkonnú a riadiacu funkciu. Tento orgán má minimálne troch členov a je volený akcionármi maximálne na 5 rokov.

¹¹ FETISOVOVÁ, Elena a kol. *Podnikové financie – praktické aplikácie a zbierka príkladov*. 4. vyd. Bratislava : Wolters Kluwer, 2020. 224 s. ISBN 978-80-571-0162-8.

- **dozorná rada** – kontrolný orgán, ktorý dohliada na činnosť predstavenstva a všetky činnosti spoločnosti. Taktiež má minimálne troch členov, ktorí majú zákaz konkurencie.

Akciovú spoločnosť je možné zrušiť zlúčením alebo splynutím spoločnosti, rozdelením spoločnosti a likvidáciou. Dňom výmazu z obchodného registra spoločnosť zaniká.

1.2.3 Osobitná forma podnikania

V osobitnej forme podnikania sa budeme venovať predovšetkým družstvu, ale okrajovo priblížime aj štátny podnik, európske spoločenstvo a európske družstvo.

Družstvo

„Družstvo je jedna z právnych foriem podnikania. Obchodný zákonník ho definuje ako spoločenstvo neuzavretého počtu osôb založeným za účelom podnikania alebo zabezpečovania hospodárskych, sociálnych alebo iných potrieb svojich členov.¹²“ Z tejto definície vyplýva, že cieľom družstva nie je dosahovanie zisku, ale zabezpečovanie potrieb. Družstvo je neuzavreté spoločenstvo – jeho štruktúra nie je stabilná ani fixná, mení sa členská základňa a ľudia vstupujú a vystupujú. Založiť družstvo musí minimálne päť fyzických osôb alebo dve právnické osoby a počet členov nie je ohraničený. Základné imanie je tvorené členskými vkladmi a je minimálne vo výške 1250 eur. Členské vklady určujú stanovy spoločnosti a môžu byť formou peňažného alebo nepeňažného vkladu. Členovia družstva za záväzky neručia, iba družstvo ručí za porušenie svojich záväzkov celým svojím majetkom.

Družstvo vzniká zápisom do obchodného registra a pri jeho založení sa uskutočňuje ustanovujúca schôdza družstva, ktorá určí zapisované základné imanie, schvaľujú sa stanovy a volí sa predstavenstvo a kontrolná komisia. Priebeh tejto schôdze sa osvedčuje notárskou zápisnicou. Taktiež je družstvo povinné evidovať svojich členov a vytvoriť orgány, medzi ktoré patria: členská schôdza – najvyšší orgán, predstavenstvo – výkonný orgán, kontrolná komisia a ďalšie orgány vytvorené na základe stanov. Nedeliteľný fond musí byť vytvorený

¹² POHORELÁ, Petra. *Družstvo* [elektronický zdroj]. [cit. 2021-11-18]. Dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/ine-obchodne-spolocnosti-a-druzstvo/druzstvo-pravna-forma-podnikania>

pri jeho vzniku, ktorý predstavuje výšku najmenej 10% zapisovaného základného imania a dopĺňa sa najmenej o 10% ročného čistého zisku až dovtedy, kým výška nedeliteľného fondu dosiahne polovicu zapisovaného základného imania. Zisk sa v družstve delí podľa výšky splatených kapitálových vkladov.

Družstvo zaniká výmazom z obchodného registra a predchádza mu zrušenie, ktoré môže byť napríklad rozhodnutím súdu, uplynutím doby, na ktorú bolo družstvo zriadené alebo dosiahnutím účelu, na ktorý bolo družstvo zriadené.

Štátny podnik

Samostatná právnická osoba, ktorá má právnu subjektivitu. Vo vlastnom mene vstupuje do právnych vzťahov a zodpovedá za svoje rozhodnutia a záväzky. V štáte zabezpečuje dôležité služby alebo činnosti ako napríklad verejnú dopravu, telekomunikáciu, poštu a pod.

Európska spoločnosť

Európska spoločnosť je nová právna forma so skratkou SE (Societas Europae), ktorú je možné založiť v ktoromkoľvek štáte Európskej únie. Cieľom tejto spoločnosti je uľahčiť voľný pohyb kapitálu a zjednotiť právne normy obchodných spoločností v EÚ. Ide o podobnú formu akou je akciová spoločnosť, pretože funguje na princípe akcií. Výška základného imania je stanovená vo výške 120 000 eur. Spoločnosť sa zapisuje do obchodného registra v tom štáte, kde bola založená. Podmienkou pri jej založení je prítomnosť cudzieho prvku – aspoň jeden zo spoločníkov musí mať sídlo v inej krajine Európskej únie. Výhodou je to, že európska spoločnosť môže kedykoľvek zmeniť svoje sídlo v prípade lepších podmienok v inej krajine bez toho, aby spoločnosť musela zaniknúť a vzniknúť nová. Príkladom európskeho spoločenstva v SR je automobilka Porsche.

Spôsoby vzniku ES:

- a) splynutím alebo zlúčením dvoch akciových spoločností
- b) v podobe holdingu aspoň dvomi spoločnosťami (s.r.o. alebo a.s.)
- c) založením ES ako dcérskej spoločnosti obchodných spoločností
- d) zmenou právnej formy

Európske družstvo

„Európske družstvo predstavuje právnu formu výkonu činnosti (podnikania) v celom európskom hospodárskom priestore. Ide o nadnárodnú obdobu slovenskej právnej formy družstva. Charakterizovať ho možno aj ako spoločenstvo fyzických osôb alebo právnických osôb s osobitnými zásadami fungovania.¹³“ Najmladšia právna forma podnikania, ktorá vzniká zápisom do obchodného registra podľa osobitného zákona krajiny, v ktorej bude pôsobiť. Zákom stanovené základné imanie európskeho družstva je vo výške minimálne 30 000 eur, ktoré je tvorené členskými vkladmi. Povinnosťou je vytvoriť rezervný fond minimálne do výšky základného imania a jeho ďalšie dopĺňovanie si určuje spoločnosť sama, avšak nesmie byť vyšší ako 15% čistého zisku.

1.3 Kritériá výberu právnych foriem podnikania

Pri zakladaní podniku je veľmi dôležité rozhodnúť sa pre vhodnú a správnu formu podnikania. Každá forma podnikania má určité špecifiká, ktoré ju voči ostatným formám zvyhodňujú, ale aj znevýhodňujú. Ako prvé by si mal podnikateľ zvoliť, či chce podnikat ako fyzická alebo právnická osoba. Po tomto nasledujú všeobecné kritéria pri rozhodovaní, ktoré by mali pomôcť pri výbere a to je:

- *„spôsob a rozsah ručenia,*
- *flexibilita organizačnej štruktúry,*
- *účasť na riadení,*
- *kapitálová náročnosť vzniku podniku,*
- *možnosti získania úveru,*
- *spôsob rozdelenia zisku,*
- *daňové a odvodové zaťaženie a pod.“¹⁴*

Výber právnej formy môže podnikateľ uskutočniť aj prostredníctvom výhod a nevýhod a charakteristických vlastností obchodných spoločností, osobitných podnikov alebo podniku jednotlivca. V nasledujúcej tabuľke sú uvedené hlavné výhody a nevýhody právnych foriem podnikania.

¹³ POHORELÁ, Petra. *Európske družstvo* [elektronický zdroj]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/ine-obchodne-spolocnosti-a-druzstvo/europske-druzstvo-sce>

¹⁴ MAJDÚCHOVÁ, Helena – NEUMANNOVÁ, Anna. *Podnik a podnikanie*. 2. vyd. Bratislava : Sprint, 2007. 130 s. ISBN 978-80-89085-88-0.

Tabuľka 3: Výhody a nevýhody právnych foriem

Právna forma	Výhody	Nevýhody
podnik jednotlivca	- nezávislosť - rýchle a nenáročné založenie - nízke náklady - slobodné rozhodovanie	- v určitých prípadoch potrebná spôsobilosť - ručenie celým majetkom jednotlivca - obmedzené zdroje financovania
v.o.s.	- bez základného imania - jednoduché založenie - zákaz konkurencie platí pre všetkých spoločníkov	- neobmedzené ručenie - minimálne dvaja spoločníci - zisk a stratu znáša každý rovným dielom
k.s.	- nízke základné imanie - obmedzené ručenie komanditistu - kombinácia kapitálovej a personálnej spoločnosti	- malý vplyv komanditistu na riadenie - ručenie komplementára celým svojím majetkom - komplikovaná štruktúra
s.r.o.	- môže založiť jedna osoba - neručí sa osobným majetkom spoločníka - nízka výška vkladu	- obmedzený počet spoločníkov - vyššie náklady pri založení - povinný rezervný fond
a.s.	- anonymita akcionárov - nie je nutná osobná účasť - profesionálne vedenie	- kapitálová náročnosť - finančná náročnosť pri zakladaní - povinné založenie orgánov
družstvo	- jednoduchý vstup a výstup - ručenie za záväzky len do výšky členského vkladu - anonymita vlastníctva	- nedostatočný kapitál - povinnosť tvorby nedeliteľného fondu - minimálne 5 FO alebo 2 PO

Zdroj: vlastné spracovanie

2 CIEĽ PRÁCE

Hlavným cieľom bakalárskej práce je na základe preštudovanej literatúry vymedziť právne formy podnikania a ich členenie na území Slovenskej republiky a následne získané poznatky využiť pri výbere vhodnej právnej formy podnikania pri zakladaní konkrétneho podniku. Aby sme dospeli k hlavnému cieľu bakalárskej práce, musíme vyhotoviť analýzu čiastkových cieľov teoretickej a praktickej časti.

Teoretická časť práce je zameraná na tieto čiastkové ciele:

- vymedzenie základných pojmov – podnikateľ, podnikanie, podnik
- definovanie a rozdelenie právnych foriem,
- určenie kritérií výberu právnych foriem a ich výhod a nevýhod.

V prvom čiastkovom ciele vymedzíme základné pojmy v oblasti podnikania, na čo potom budú nadväzovať jednotlivé právne formy, v ktorých sa dá na Slovensku podnikáť. Porovnáme výhody a nevýhody právnych foriem a zhodnotíme kritériá, ktoré majú pomôcť pri výbere.

Praktická časť práce je zameraná na tieto čiastkové ciele:

- zostavenie podnikateľského projektu zakladaného podniku,
- výber vhodnej právnej formy na základe kritérií,
- založenie spoločnosti samostatne,
- založenie spoločnosti cez sprostredkovateľskú spoločnosť.

V praktickej časti budeme aplikovať získané poznatky na založenie a výber právnej formy podniku. Najprv si charakterizujeme zakladaný podnik, pre ktorý zostavíme podnikateľský projekt zložený z podnikateľského plánu a zakladateľského rozpočtu. Na základe jednotlivých kritérií zhodnotíme šesť právnych foriem podnikania a rozhodneme sa pre jednu z nich. Nakoniec budeme porovnávať, či je lepšie založiť spoločnosť samostatne alebo cez sprostredkovateľskú spoločnosť.

3 METODIKA PRÁCE A METÓDY SKÚMANIA

3.1 Charakteristika objektu skúmania

Predmetom skúmania bakalárskej práce je výber z jednotlivých právnych foriem pri podnikaní a založení podniku. Naša práca je rozdelená do dvoch celkov a to teoretickú a praktickú časť. V teoretickej časti sme sa zameriavali na základnú problematiku práce, jej vysvetlenie a objasnenie. Praktická časť bola venovaná založeniu podniku a výberu vhodnej právnej formy podnikania pre náš podnik. Využili sme niekoľko metód skúmania, ktoré nám pomohli dosiahnuť naše ciele.

3.2 Pracovné postupy

Písanie našej bakalárskej práce obsahovalo niekoľko krokov. Najprv sme objasnili základné pojmy spojené s podnikaním a potom sme sa venovali problematike spojenej s právnymi formami, čomu predchádzalo to, že sme si museli naštudovať knižné zdroje, zákony, internetové a odborné články. Využili sme aj naše vedomosti získané počas trojročného štúdia na Ekonomickej univerzite v Bratislave. Po dokončení teoretickej časti práce sme spracovali praktickú časť, kde sme si ako prvé charakterizovali podnik, ktorý chceme založiť a vytvoril preňho podnikateľský projekt. Nasledoval výber zo šiestich právnych foriem a medzi nimi sme vybrali pre nás najvhodnejšiu. Nakoniec sme porovnali dva spôsoby založenia podniku a pre jeden sa rozhodli.

3.3 Spôsob získavania údajov a ich zdroje

Údaje potrebné pri vypracovaní praktickej časti sme využili z teoretickej časti práce, kde sme objasnili právne formy a spôsoby ich založenia a vzniku. Zdroje sme čerpali v teoretickej časti predovšetkým od autorov ako Jozef Králik, Milan Šmátrala, ale aj od profesorov a doktorov z Ekonomickej univerzity – Heleny Majdúchovej, Anny Neumannovej a ich knihy Podnik a podnikanie alebo Eleny Fetisovovej z Podnikových financií. Získané vedomosti sme následne aplikovali na vytvorenie a založenie fiktívneho

podniku. Pri založení spoločnosti sprostredkovateľskou spoločnosťou sme urobili prieskum na internete a pre naše porovnanie sme vybrali Sroonline.

3.4 Použité metódy vyhodnotenia a interpretácie výsledkov

Pri písaní bakalárskej práce sme využili niekoľko metód. Ako prvá je **metóda analýzy**, ktorou sme vystihli hlavnú podstatu pri skúmaní problematiky v teoretickej časti. Po nej nasledovala **metóda syntézy** pomocou ktorej sme po vymedzení právnych foriem zostavili všeobecné kritéria, výhody a nevýhody. Taktiež sme touto metódou poskytli komplexný pohľad na riešenie problematiku. Ako tretiu sme použili **metódu komparácie**, ktorou sme v teoretickej časti porovnávali výhody a nevýhody jednotlivých právnych foriem a v praktickej časti bola metóda komparácie využitá pri porovnaní založenia spoločnosti samostatne alebo sprostredkovateľskou spoločnosťou. **Bodovacou metódou**, štvrtou v poradí, sme pridelovali body podľa toho, či nám dané kritérium vyhovovalo alebo nevyhovovalo. Piatu, **grafickú metódu** formou tabuliek, sme využili niekoľkokrát. V teoretickej časti sme na začiatku pre lepšiu predstavu rozdelili do tabuľky základné právne formy podnikania a na konci sme pri týchto právnych formách uviedli ich výhody a nevýhody. V praktickej časti sme najviac využili tabuľky pri zakladateľskom rozpočte, kde sme pre lepší prehľad v tabuľkách spracovali celkové vstupné náklady, celkové náklady na podnikateľskú činnosť a predpokladané náklady a výnosy. V diskusii sme grafickú metódu využili na porovnanie poplatkov spojených so založením spoločnosti s ručením obmedzeným a na zobrazenie počtu vzniknutých právnych foriem na Slovensku.

4 VÝSLEDKY PRÁCE

Vo výsledkoch práce využijeme získané poznatky z teoretickej časti práce na založenie podniku a výber právnej formy. Naše vedomosti budeme uplatňovať na založení fiktívneho podniku, ktorý predstavíme, potom sa budeme rozhodovať pre vhodnú právnu formu pre náš podnik a na záver porovnáme poplatky za založenie podniku samostatne alebo cez sprostredkovateľskú spoločnosť.

4.1 Charakteristika zakladaného podniku

Naším primárnym cieľom je založiť podnik v oblasti služieb. Rozhodli sme sa pre otvorenie kaviarne, pretože kaviarne patria medzi obľúbené a navštevované prevádzky, kde ľudia trávajú radi svoj či už pracovný, ale aj voľný čas. Kaviareň plánujeme otvoriť v okrajovej časti mesta, ktorá sa však postupne rozrastá, nachádzajú sa tu obchodné centrá, hypermarket, záhradkárstva a kvôli nedostatku kaviarní a veľmi nízkej konkurencie sme sa rozhodli, že toto miesto bude vhodné pre našu kaviareň. Názov kaviarne bude Centrum Café, pretože zo spomínanej okrajovej časti mesta sa začína stávať postupne druhé centrum mesta. Naše zameranie podniku by sme chceli cieľiť na zákazníkov všetkých vekových kategórií. Plánujeme zamestnať 4 zamestnancov na trvalý pracovný pomer a v prípade potreby brigádnikov na dohodu o brigádnickej práci študentov. Štatutárnym orgánom je konateľ spoločnosti. Organizačná štruktúra podniku bude jednoduchá a zamestnanci budú priamo podriadení konateľovi spoločnosti.

Náplň práce zamestnanca bude tvorená z týchto bodov:

- obsluhovanie a komunikácia so zákazníkmi,
- prijímanie objednávok od zákazníkov, ich vybavovanie a vyúčtovanie,
- udržiavanie čistoty a poriadku,
- práca s pokladňou,
- čiastočné dohliadanie na stav zásob.

Konateľ firmy bude zároveň manažérom a jeho náplňou práce bude:

- komplexné riadenie a zodpovedanie za chod podniku,
- dohliadanie na stav zásob,
- kontrola zamestnancov a podniku,
- objednávanie, preberanie a kontrola tovaru,

- komunikácia s dodávateľmi,
- realizácia cenovej politiky.

V oblasti účtovníctva podnik využije outsourcing a kompletne účtovné služby bude viesť spoločnosť Vaše Účtovníctvo, s.r.o.

Kaviareň Centrum Café bude umiestnená v Malackách na Javorovej ulici v prenajatom priestore CITY Residence na základe zmluvy o prenájme nebytových priestorov.

4.2 Podnikateľský projekt

Založenie a vznik podniku je náročný proces, pri ktorom je nevyhnutnou časťou správne vybrať vhodnú právnu formu podnikania. Predtým sme však vypracovali podnikateľský projekt, na základe ktorého sa neskôr rozhodneme pre právnu formu. Podnikateľský projekt je zložený z troch častí a to podnikateľského plánu, zakladateľského rozpočtu a predpísanej právnej úpravy podnikania.

4.2.1 Podnikateľský plán

Naším predmetom podnikania bude poskytovanie služieb v oblasti kaviarenskej činnosti, čo znamená, že budeme poskytovať pohostinskú činnosť, výrobu nápojov. V našej kaviarni by sme chceli usporadovať aj kultúrne podujatia a spoločenské zábavy. Do nášho predmetu podnikania zahrnieme aj poskytovanie služieb rýchleho občerstvenia v spojení s predajom na priamu konzumáciu, pretože neskôr plánujeme do podniku pridať pre zákazníkov nielen nápoje, ale aj hotové jedlá, poprípade cukrárenské výrobky.

Ďalším predmetom podnikania bude kúpa tovaru za účelom jeho predaja konečnému spotrebiteľovi. Tovar, ktorý bude potrebný pre chod kaviarne, plánujeme nakupovať vo veľkoobchodoch.

Marketing (4P)

Naším zákazníkom chceme ponúknuť nielen kvalitnú kávu, ale aj teplé nápoje ako rôzne druhy čajov a horúcu čokoládu. V nápojovom lístku taktiež nájdú aj ponuku vín a alkoholických nápojov. V blízkej dobe plánujeme náš sortiment rozšíriť aj o dezerty a cukrárenské výrobky a neskôr aj o hotové jedlá.

Cenu sortimentu výrobkov sa budeme snažiť nastaviť nižšie oproti konkurencii.

Prevádzka kaviarne bude umiestnená v okrajovej časti mesta, ktorá je však dennodenne navštevovaná vysokým počtom ľudí a táto časť mesta je ľahko dostupná.

Na propagáciu kaviarne plánujeme založiť účet na sociálnych sieťach a zaplatiť si propagáciu účtu. Ďalšou formou propagácie budú reklamné letáky, ktoré chceme umiestniť do obchodných centier a hypermarketu blízko kaviarne. Keďže bude kaviareň otvorená v menšom meste na zvýšenie povedomia o nás využijeme aj odporúčanie medzi známymi.

4.2.2 Zakladateľský rozpočet

Prvým krokom pri vypracovaní zakladateľského rozpočtu je potrebné určiť výšku nákladov, ktoré treba vynaložiť pred zahájením prevádzkovej činnosti. Prenajaté priestory, v ktorých sa kaviareň Centrum Café bude nachádzať musíme vymaľovať a zariadiť nábytkom, teda kreslá, stoly, poháre, šálky, tanieri. Pre vybavenie kaviarne potrebujeme kávovar, chladničku, počítač, pokladňu, televízor. Nájomné bude zaplatené mesiac vopred vrátane depozitu. Pre získavanie pracovníkov využijeme portál Profesia, kde si zaplatíme inzerát pracovnej ponuky na jeden mesiac. Zásoby surovín do kaviarne budú obsahovať kávu, čaj, fľaškové nápoje, alkohol. V tabuľke 4 sú uvedené celkové vstupné náklady:

Tabuľka 4: Celkové vstupné náklady

Celkové vstupné náklady	
Nábytok a vybavenie kaviarne	10 000 €
Maliarske práce	1 500 €
Nájomné (1 mesiac + depozit)	4 000 €
Marketingové náklady	300 €
Získavanie pracovníkov (inzercia)	99 €
Zásoby surovín	2 000 €
Účtovné služby	300 €
CELKOM	18 199 €

Zdroj: vlastné spracovanie

Predpokladané vstupné náklady na začatie podnikania budú vo výške 18 199 €. Tieto náklady budú financované z vlastných zdrojov a k dispozícii máme spolu 20 000 €.

Druhou skupinou nákladov sú prevádzkové náklady vynakladané pravidelne na udržanie chodu kaviarne. Patrí sem nájomné, v ktorom sú zahrnuté aj energie, nákup surovín, telefón a internet, pohonné hmoty využívané pre zásobovanie kaviarne, čistiace prostriedky, mzdy piatich zamestnancov a iné náklady spojené s podnikateľskou činnosťou. V tabuľke 5 sú uvedené celkové mesačné a ročné náklady na podnikateľskú činnosť:

Tabuľka 5: Celkové náklady na podnikateľskú činnosť

Celkové náklady na podnikateľskú činnosť		
	Mesačné náklady	Ročné náklady
Nájomné	2 000 €	24 000 €
Nákup surovín	5 000 €	60 000 €
Telefón a internet	100 €	1 200 €
PHM	100 €	1 200 €
Čistiace prostriedky	30 €	360 €
Mzdy zamestnancov	7 500 €	90 000 €
Účtovné služby	300 €	3 600 €
Iné	150 €	1 800 €
CELKOM	15 180 €	182 160 €

Zdroj: vlastné spracovanie

V tabuľke 6 sú uvedené predpokladané výnosy z predaja tovaru. Predpokladáme, že našu kaviareň navštívi v priemere 80 zákazníkov za deň, pričom kaviareň bude otvorená približne 360 dní v roku (okrem významných sviatkov). Suma, ktorú utratí priemerný zákazník v kaviarni je vo výške 7€.

Tabuľka 6: Predpokladané výnosy z podnikateľskej činnosti

Predpokladané výnosy z podnikateľskej činnosti		
	Mesačné výnosy	Ročné výnosy
80 zákazníkov, 7 € tržba	16 800 €	201 600 €

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 7 obsahuje predpokladané výnosy a náklady za 1. hospodársky rok našej podnikateľskej činnosti. Na základe týchto dvoch údajov sme vypočítali výsledok hospodárenia, ktorý nám vyšiel kladný, čo znamená, že v prvom roku budeme dosahovať zisk.

Tabuľka 7: Predpokladané výnosy a náklady

	1. hospodársky rok
Výnosy	201 600 €
Náklady	182 160 €
Výsledok hospodárenia (pred zdanením)	19 440 €
Výsledok hospodárenia po zdanení	15 357,60 €

Zdroj: vlastné spracovanie

Doplňujúce údaje

Na vykonávanie podnikateľskej činnosti sú potrebné tieto povolenia:

- Osvedčenie o odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov,
- povolenie od Regionálneho úradu verejného zdravotníctva,
- povolenia na predaj spotrebiteľského balenia liehu,
- schválenie prevádzkových priestorov,
- nahlásenie registračnej pokladne na daňovom úrade.

4.3 Výber právnej formy podnikania

Na vykonávanie podnikateľskej činnosti je potrebné zvoliť právnu formu podnikania na základe kritérií, ktoré sme si vymedzili v teoretickej časti a to sú:

- spôsob a rozsah ručenia – ručenie za záväzky chceme mať minimálne,
- flexibilita organizačnej štruktúry – organizačná štruktúra bude jednoduchá,
- účasť na riadení – riadiť spoločnosť chceme len my, majitelia, samostatne a úplne,
- kapitálová náročnosť vzniku podniku – vstupný kapitál na vznik podniku máme obmedzený, preto nesmie byť presiahnutý,
- možnosti získania úveru – úver na začiatku podnikania využitý nebude, avšak v budúcnosti chceme naše podnikanie rozšíriť, preto je potrebné vybrať právnu formu, v ktorej nebudeme mať problém so získaním úveru,
- spôsob rozdelenia zisku – zisk sa deliť medzi spoločníkov nebude, pretože zakladať spoločnosť bude iba jeden spoločník,
- daňové a odvodové zaťaženie – chceme mať optimálnu výšku daní a odvodov vzhľadom na naše podnikanie.

Tieto kritéria vyhodnotíme v nasledujúcej tabuľke, pričom budeme ku každému kritériu v jednotlivých právnych formách pridelovať hodnoty 0 a 1. Hodnotu 0 priradíme vtedy, keď nám dané kritérium pri právnej forme nevyhovuje a hodnotu 1 priradíme vtedy, ak nám dané kritérium pri právnej forme vyhovuje. Nakoniec spočítame pre každú právnu formu hodnoty v stĺpcoch. Najviac bodov bude mať tá právna forma, ktorá je pre nás najvhodnejšia a najmenej bodov, tá, ktorá je najmenej vhodná.

Tabuľka 8: Vyhodnotenie právnych foriem

Kritéria	Právna forma					
	živnosť	v.o.s.	k.s.	s.r.o.	a.s.	družstvo
spôsob a rozsah ručenia	0	1	1	1	1	1
flexibilita organizačnej štruktúry	1	0	0	1	0	0
účasť na riadení	1	1	1	1	0	0
kapitálová náročnosť vzniku podniku	1	1	1	1	0	1
možnosti získania úveru	1	1	1	1	1	1
spôsob rozdelenia zisku	1	0	0	1	0	1
daňové a odvodové zaťaženie	1	1	1	1	1	1
spolu	6	5	5	7	3	5

Zdroj: vlastné spracovanie

Po vyhodnotení kritérií právnych foriem je pre nás najvhodnejšia právna forma spoločnosť s ručením obmedzeným, v ktorej neručíme za záväzky spoločnosti vlastným majetkom, ale iba majetkom spoločnosti. Pri tejto právnej forme nám vyhovujú všetky vyššie uvedené kritéria, preto sa v nasledujúcej kapitole budeme zaoberať založením spoločnosti s ručením obmedzeným.

4.4 Založenie spoločnosti s ručením obmedzeným

Založiť spoločnosť s ručením obmedzeným je možné dvomi spôsobmi. Spoločnosť vieme založiť buď svojpomocne alebo tento proces si môžeme zaplatiť u firiem, ktoré sa zakladaním zaoberajú. Preto si ďalej rozoberieme, čo bude pre nás cenovo a časovo výhodnejšie.

4.4.1 Založenie spoločnosti s ručením obmedzeným samostatne

Jedným z najdôležitejších krokov, ktorý musí podnikateľ vykonať, je výber obchodného mena, ktoré reprezentuje podnikateľa a jeho podnikateľskú činnosť v spoločnosti. Obchodné meno nesmie byť totožné s inou spoločnosťou a názov sa dá skontrolovať cez Obchodný register. Za názov je potrebné uviesť aj formu podnikania, teda s.r.o., spol. s r.o. alebo spoločnosť s ručením obmedzeným. My sme sa rozhodli pre názov

našej spoločnosti Centrum Café a za názov uvedieme s.r.o., čiže spoločnosť bude mať obchodné meno Centrum Café, s.r.o.

Po výbere obchodného mena nasleduje výber sídla, predmetu podnikania a konateľov. Každá spoločnosť musí mať zapísanú adresu v Obchodnom registri, kde sídli a sídlom firmy môže byť nebytový priestor, byt alebo rodinný dom. Naše sídlo spoločnosti bude na adrese konateľa spoločnosti, pričom je potrebné doložiť úradne osvedčený písomný súhlas vlastníka nehnuteľnosti.

Predmetom podnikania sú činnosti, ktoré bude podnikateľ v rámci svojej podnikateľskej činnosti vykonávať a na výber má z voľných, viazaných a remeselných živností. Náš predmet podnikania bude obsahovať iba voľné živnosti.

Tretím krokom je vyhotovenie zakladateľskej listiny, pretože našu spoločnosť bude zakladať jeden spoločník. Okrem ustanovených náležitostí, ktoré musí zakladateľská listina obsahovať, je potrebné vypracovať vyhlásenie správcu vkladu, podpisový vzor konateľa a vyhlásenie jediného spoločníka – že nie je jediným zakladateľom alebo jediným spoločníkom vo viac ako dvoch spoločnostiach.

Splatenie základného imania vo výške minimálne 5 000 € už nie je potrebné dokladovať výpisom z účtu, ale stačí iba písomne prehlásenie správcu vkladu.

Štvrtý krokom, ktorý úzko súvisí s voľbou predmetu podnikania, je získanie osvedčenia o živnostenskom oprávnení. Toto oprávnenie sa dá získať buď osobne alebo elektronicky. Pri osobnom spôsobe osvedčenie o živnostenskom oprávnení vystavuje živnostenský úrad a poplatky sú 5 € za každú voľnú živnosť a 15 € za každú remeselnú alebo viazanú živnosť. Elektronicky spôsob je finančne menej náročný, pretože za voľné živnosti sa neplatí nič a remeselné a viazané živnosti sú vo výške 7,50 €. Avšak podmienkou pri elektronickom spôsobe je, aby spoločnosť disponovala elektronickým podpisom a mala softvér na elektronické podpisovanie dokumentov. K osvedčeniu je potrebné priložiť zakladateľskú listinu a živnostenský úrad vydá osvedčenie o živnostenskom oprávnení najneskôr do troch pracovných dní.

Piatym krokom je vyžiadanie súhlasu správcu dane. Spoločnosť s ručením obmedzeným môže založiť len osoba, ktorá nie je daňovým dlžníkom, nemá nedoplatky na sociálnom poistení a nie je vedená v registri exekúcií, preto je nevyhnuté, aby spoločník spĺňal dané podmienky, poprípade svoje dlhy uhradil pred podaním návrhu na zápis spoločnosti do Obchodného registra.

Zápis do Obchodného registra je ďalším krokom pri zakladaní s.r.o, ktorý je možný od roku 2020 podávať výlučne len elektronicky s kvalifikovaným elektronickým podpisom.

Pri zápise musíme vyplniť formulár návrhu na zápis spoločnosti s ručením obmedzeným do Obchodného registra a k formuláru priložiť nasledovné dokumenty:

- zakladateľskú listinu,
- vyhlásenie správcu vkladu o splatení vkladu a základného imania,
- súhlas vlastníka nehnuteľnosti,
- podpisový vzor konateľa,
- vyhlásenie jediného spoločníka,
- osvedčenie o živnostenskom oprávnení.

Po priložení dokumentov sa musí uhradiť súdny poplatok vo výške 150 €. Ak sú návrh na zápis a priložené dokumenty úplné a správne, registrový súd do dvoch pracovných dní rozhodne o zapísaní spoločnosti. Dňom zápisu do Obchodného registra vzniká spoločnosť. Do 10 dní od zápisu štát automaticky aktivuje elektronickú schránku.

Posledným krokom je zaregistrovanie novozaloženej spoločnosti na daňovom úrade do 30 dní. Daňový úrad má 30 dní na to, aby vydal spoločnosti osvedčenie o registrácii a pridelil daňové identifikačné číslo.

Ak by sme sa teda rozhodli založiť spoločnosť s ručením obmedzeným samostatne, celkové poplatky budú vo výške 150 € a to za súdny poplatok.

4.4.2 Založenie spoločnosti s ručením obmedzeným sprostredkovateľskou spoločnosťou

Druhým spôsobom, ako sa dá založiť spoločnosť s ručením obmedzeným je cez sprostredkovateľskú spoločnosť, ktorá založí spoločnosť za klienta. Proces založenia trvá približne 10 dní a postup je nasledovný:

1. vyplnenie údajov online - do online formulára sa zadajú všetky potrebné údaje k založeniu spoločnosti,
2. platba za poskytované služby,
3. podpis zakladateľských dokumentov - podpis je možný aj cez občiansky preukaz s čipom,
4. registrácia spoločnosti.

Konečná cena za vykonanie všetkých služieb je 249 €, z čoho je 150 € súdny poplatok a 99 € provízia sprostredkovateľskej spoločnosti.

5 DISKUSIA

Vo výsledkoch práce sme na základe siedmich kritérií porovnali, ktorá právna forma bude pri zakladaní nášho podniku najvhodnejšia. Po vyhodnotení stanovených kritérií sa ako najlepšia možnosť právnej formy javí spoločnosť s ručením obmedzeným. O jej výhodách založenia nás presvedčia aj počet vzniknutých spoločností s touto právnou formou na Slovensku. Zo štatistických údajov novovzniknutých spoločností na Slovensku v rokoch 2018 až 2021 môžeme v tabuľke 9 vidieť, že spoločnosť s ručením obmedzeným je druhou najčastejšie využívanou právnou formou podnikania.

Tabuľka 9: Počet vzniknutých právnych foriem v rokoch 2018 - 2021

	2018	2019	2020	2021
živnosť	42 085	44 806	45 740	55 802
verejná obchodná spoločnosť	16	12	6	11
komanditná spoločnosť	69	50	39	32
spoločnosť s ručením obmedzeným	19 724	20 567	18 970	19 253
akciová spoločnosť	205	184	195	211
družstvo	80	63	43	71

Zdroj: Finstat. [elektronický zdroj]. [cit. 2022-03-07]. Dostupné na: <https://finstat.sk/analyzy/statistika-poctu-vzniknutych-a-zaniknutych-firiem>

Ďalší bod, ktorý musí podnikateľ po výbere právnej formy vyriešiť je to, či svoju spoločnosť založí samostatne alebo cez sprostredkovateľskú spoločnosť. V tabuľke 10 porovnávame poplatky oboch možností.

Tabuľka 10: Porovnanie poplatkov vzniknutých so založením s.r.o.

	založenie s.r.o. samostatne	založenie s.r.o. sprostredkovateľom
poplatok za voľné živnosti	0 €	0 €
súdny poplatok	150 €	150 €
poplatok sprostredkovateľovi	0 €	99 €
spolu	150 €	249 €

Zdroj: vlastné spracovanie

Na základe porovnania poplatkov, ktoré vzniknú pri založení spoločnosti s ručením obmedzeným vieme povedať, že z finančného hľadiska je lepšie, ak spoločnosť založíme samostatne, pretože rozdiel medzi poplatkami je iba v provízií je sprostredkovateľa. Naopak z časového hľadiska je výhodnejšie zaplatiť si za založenie spoločnosti. Sprostredkovateľská spoločnosť vybaví všetky potrebné dokumenty a zápis za nás a to do 10 dní.

Naše rozhodnutie je založiť s.r.o. samostatne, pretože je pre nás významnejšie finančné hľadisko ako časové. Avšak ak začínajúci podnikatelia nemajú dostatok informácií o založení podniku a sú ochotní za poskytnuté služby zaplatiť, odporúčame využiť služby od iných spoločností.

Záver

Každý podnikateľ, ktorý zakladá svoj podnik, by sa mal správne rozhodnúť pri výbere právnej formy podnikania, pretože jeho výber je jedným zo základných predpokladov pre úspešné podnikanie. V našej práci sme sa snažili vystihnúť podstatu každej jednej právnej formy a uviesť výhody a nevýhody, ktoré prinášajú.

Hlavným cieľom našej práce bolo definovať právne formy podnikania na Slovensku a výber vhodnej právnej formy pri zakladaní podniku. Pomocou čiastkových cieľov sme pri prvom hlavnom celi vymedzili základné pojmy v oblasti podnikania ako podnikateľ, podnikanie, podnik a pod., charakterizovali a rozdelili sme jednotlivé právne formy, pre ktoré sa podnikateľ môže rozhodnúť a určili sme kritériá, ktoré môžu pri rozhodovaní pomôcť. Taktiež sme porovnali výhody a nevýhody.

Na základe nášho druhého hlavného cieľa, výberu vhodnej právnej formy, sme v praktickej časti našej práce založili podnik, pre ktorý sme zostavili podnikateľský projekt zložený z podnikateľského plánu a zakladateľského rozpočtu. Následne sme sa rozhodovali na základe všeobecných kritérií pre výber právnej formy nášho zakladaného podniku. Pomocou bodovacej stupnice nám vyšlo, že je pre nás vhodná spoločnosť s ručením obmedzeným, preto sme sa v záverečnej časti práce venovali tomu, ako sa dá táto spoločnosť založiť. Porovnali sme založenie spoločnosti samostatne oproti založeniu spoločnosti cez sprostredkovateľskú spoločnosť z finančného a časového hľadiska. V danom prípade je na rozhodnutí samotného podnikateľa, ako sa rozhodne svoju spoločnosť založiť.

Veríme, že sme hlavný cieľ a čiastkové ciele splnili. Bakalárskou prácou sme poskytli široký prehľad informácií o právnych formách podnikania a ich aplikáciu v praxi, preto veríme, že práca bude prínosom nielen pre nás, ale pre tých, ktorí budú chcieť začať podnikat'.

Zoznam použitej literatúry

Knižné zdroje

1. FETISOVOVÁ, Elena a kol. *Podnikové financie – praktické aplikácie a zbierka príkladov*. 4. vyd. Bratislava : Wolters Kluwer, 2020. 224 s. ISBN 978-80-571-0162-8.
2. HOLUB, Dušan, VAČOKOVÁ, Lenka, WINKLER, Martin, JURKOVIČOVÁ, Lujza, VETERNÍKOVÁ, Mária, KROPAJ, Marián, MAGUROVÁ, Hana a SLEZÁKOVÁ, Andrea. *Základy práva pre ekonómov*. 2. vyd. Bratislava : Wolters Kluwer, 2021. 329 s. ISBN 978-80-571-0416-2.
3. KALOUDA, František. *Finanční analýza a řízení podniku*. 3. vyd. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. 328 s. ISBN 978-80-7380-646-0.
4. KRÁLIK, Jozef – JAKUNOVIČ, Daniel. *Slovník finančného práva*. 1. vyd. Bratislava : SAV, 2004. 284 s. ISBN 80-224-0814-X.
5. KRÁLIK, Jozef – ŠMÁTRALA, Milan. *Základy obchodného práva*. 1. vyd. Bratislava : SAV, 2004. 140 s. ISBN 80-224-0830-1.
6. MAJDÚCHOVÁ, Helena – NEUMANNOVÁ, Anna. *Podnik a podnikanie*. 2. vyd. Bratislava : Sprint, 2007. 130 s. ISBN 978-80-89085-88-0.
7. OVEČKOVÁ, Oľga a kol. *Slovník obchodního práva*. 1. vyd. Bratislava : Iura edition, 1994. 339 s. ISBN 80-85963-08-6.
8. SRPOVÁ, Jitka, ŘEHOŘ, Václav a kol. *Základy podnikání : Teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2010. 427 s. ISBN 978-80-247-3339-5.
9. SYNEK, Miloslav – KISLINGEROVÁ, Eva. *Podniková ekonomika*. 6. vyd. Praha : C. H. BECK, 2015. 526 s. ISBN 978-80-7400-274-8.

Internetové zdroje

1. Finstat. [elektronický zdroj]. [cit. 2022-03-07]. Dostupné na: <https://finstat.sk/analyzy/statistika-poctu-vzniknutych-a-zaniknutych-firiem>
2. PIKO, Martin. *Slobodné povolania* [elektronický zdroj]. [cit. 2021-11-09]. Dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/pravne-formy/slobodne-povolania>
3. POHORELÁ, Petra. *Družstvo* [elektronický zdroj]. [cit. 2021-11-18]. Dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/ine-obchodne-spolocnosti-a-druzstvo/druzstvo-pravna-forma-podnikania>
4. POHORELÁ, Petra. *Európske družstvo* [elektronický zdroj]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/ine-obchodne-spolocnosti-a-druzstvo/europske-druzstvo-sce>
5. Sroonline. [elektronický zdroj]. [cit. 2022-03-10]. Dostupné na: <https://www.sroonline.sk>
6. Zákon č. 513/1991 Zb. *Obchodný zákonník* [elektronický zdroj]. [cit. 2021-11-09]. Dostupné na: https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1991/513/vyhlasene_znenie.html
7. Zákon č. 513/1991 Zb. *Obchodný zákonník* [elektronický zdroj]. [cit. 2021-11-12]. Dostupné na: https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1991/513/vyhlasene_znenie.html